

Een dag Orchideeëntuin (Ben Stikvoort)

De tuin is weer dicht en ik stond er op zeven dagen. Elk jaar opnieuw belevenissen die ik graag aan u vertel om u aan te sporen de tuin volgend jaar te bezoeken. Juist volgend jaar want dan bestaat de tuin 50 jaar. U begrijpt het toch wel, de tuin was er uiteraard veel en veel langer, maar in 1958 kreeg Staats Bosbeheer de zorg voor de tuin en de instandhouding van de orchideeën en vele andere planten, die het etiket bijzonder dragen.

Aan veel mensen heb ik verteld wat de extreme weersgesteldheid van het afgelopen jaar een invloed heeft gehad op de groei van de planten. Allereerst een winter die geen echte winter was, gevolgd door een droogteperiode van veertig dagen en dan komt de meimaand met de overvloedige regen met als resultaat: weinig orchideeën en kleiner van stuk. Bij het verlaten van de tuin spraken vrijwel alle mensen zich positief uit. "Het valt wel mee. Het is en blijft een prachtige tuin." Nu daar kunnen we mee voortgaan, het is een hart onder de riem.

Laat ik beginnen bij de opening op een tuilmorgen. Het is nog pas half tien, terwijl de tuin officieel om tien uur open gaat, dat ik met een wandelaar uit Spaubeek voor het talud van de tuin sta te kijken naar een hol. Het is vers want diersporen zijn duidelijk te zien. Wat is dat voor een hol, vragen wij ons af. Voor een vossen- of dassenhol is het te klein en voor een konijnenhol iets te groot. Wij discussiëren maar komen niet tot een besluit. Dan maar als vraag in het logboek en later die ochtend komen een paar mannen in de tuin. Een van hen komt als een deskundig holenman naar voren. Ik neem hem mee naar het hol en leg hem de vraag voor. Hij kijkt vooral naar de sporen. Dan komt een verlossend woord. Hier is een das bezig geweest. Niet om een toegang tot de dassenburcht te maken maar het dier rook een hommelnest. Dat is een heerlijk kostje voor de dassenmond. Hij groef de traktatie uit en zal het met genoeg opgepeuzeld hebben.

In de tuin zijn inmiddels twee echtparen gekomen die in Bemelen op een camping verblijven. "Bent u de gids", vragen ze. "Nou, dat zijn we eigenlijk niet, maar als u dat wenst lopen we wel een eindje mee. Nauwelijks enige meters gelopen of ze staan stil bij het bordje: Ratelaar. Nu staan er op de tuin wel een duizendtal Ratelaars. Ze neigen te overwoekeren. Niet dat ze niet fraai genoemd moeten worden, maar te veel van het goede doet de glans verbleken. Ik vertel hoe de Ratelaar aan zijn naam komt. U weet het toch al lang, meen ik. De zadjes vallen in de gedroogde bolletje's en als we stil zijn dan horen we ze ratelen.

Stil zijn, dat is ook in de tuin niet voor de hand liggend. Zijn het niet de menselijke stemmen dan zijn het de vogels. Daar zweeft een buizerd over die verjaagd wordt door een groep

krijgsende kraaien. Ik ben geneigd om “Ssst” te roepen maar dat heeft geen zin want de vier mensen moet ik toch vertellen over de Gewone Agrimonie. Nu gewoon? Ik vind het niet gewoon. Weken heb ik naar de slanke stengel uitgezien waaraan gele bloempjes gebonden zijn. Ieder die last heeft van slapeloosheid zal een takje naast zijn of haar kussen leggen, en gegarandeerd slapen als een roos, pardon als een Agrimonie. Maar waar vind ik vandaag de dag nog de Gewone Agrimonie?

Verder komen we bij het Sint Janskruid, althans ik hoopte het te kunnen aanwijzen, maar het bleek het zusje te zijn van dat geliefde kruid, het Kantig Hertshooi. Ondanks de weersextremen heeft deze plant zich keurig aan de bloeidatum gehouden, namelijk Sint Jan en dat is op 24 juni. In de natuur een belangrijke datum. Zomerwende, de dagen gaan weer korten en geeft de eik en de beuk weer nieuw blad dat we Sint Jans loot noemen. En vanaf nu zal de Koekoek zwijgen en geeft hij een les in het zwijgen aan de kwetterende kraaienfamilie.

Nog veel natuurparels wil ik laten zien. Ik moet mij beperken. Toch vlak bij de uitgang van de tuin groeit en bloeit het zeldzame Kruisbladwalstro.

Alleen in Zuid Limburg komt ze voor. Ik ga er voor doormijn knieën uit respect voor dit wonder in Gods natuur. De weg door het Limburgse land is hier uitgebeeld. Op enige afstand zie je een kruis, een wegwkruis, zoals we die vele malen zien op onze wegen. En wat deed de Schepper? Hij vlocht een bloemenkransje om het kruis. Miniem kransje van gele bloempjes. Zo doen het ook de verzorgers van de wegwkrusen. Een krans van bloemen versiert het kruis. Ik laat het de mensen zien. Het gevolg blijft niet uit: “Dat vergeten we nooit meer”. Er zijn veel foto's gemaakt van deze plant. En de volgende dag kwam een vrouw nogmaals kijken naar dit

godswonder. Nu heeft ze haar kinderen mee genomen.

Slechts wat details beschreef ik u van een dag Orchideeëntuin. En nog geen woord gesproken over de orchideeën. Mag ik dat tot het volgend jaar bewaren, het jubileumjaar en dat ik u dan mag begroeten in die tuin in het Gerendal.